

Stilla veckan

När vi talar om stilla veckan ska vi först påminna oss om att det enligt kristen tankegång är söndagen som är veckans första dag. Veckan varar alltså från söndag till och med lördagen som upplevs som den första dagen. Jag håller med de sociologer och antropologer som menar att tidens strukturering i kalenderrytm och helgdagar är det sätt på vilket en religion påverkar människors liv djupast och varaktigast. Därför tycker jag det är viktigt att tänka på den »kristna» veckan, denna livligt »moraliska» struktur som böjjar med den lediga dagen.

I det judiska samhället helgades den sjunde och sista veckodagen (2 Mos 20:8–11; jfr 1 Mos 2:1–3), men i den tidiga kristna kyrkan blev uppståndelsedagen magneten som drog samman de kristna till en särskild samling (Apg 20:7; 1 Kor 16:2). Detta blev Herrrens dag (Upp 1:10; Didache 14:1; jfr Ps 118:24).

Den kristna kyrkans nya gravitetscentrum kom att förändra veckans struktur allt efter som tiden gick. I början firade man lördagssabbat i de judiska miljöerna. I hedna-miljöer hade de kristna inte makt nog att kräva en vilodag, men när de kristna gemenskaperna växte i antal och inflytande i hednavärlden, kom iakttagandet av sabbaten som vilodag och en dag som skulle helgas att knytas till sön-

dagen snarare än lördagen. Den kristna veckan böjjar alltså i en tonart som firar livet och sabbatsvilan. (Se Harald Ri-essenfeld, »The Sabbath and the Lord's Day in Judaism, the Preaching of Jesus and Early Christianity» in *The Gospel Tradition*, 1969, sid 111–137).

Liksom många kristna tänkare genom tiderna finner jag detta djupt meningsfullt. Det är en symbol som inkarnerats i vår vardag. Vi arbetar inte en hel lång vecka för att komma till sabbaten. Vi böjjar i den nya skapelsens och återuppståndelsens tecken och stämning. Den första dagen är också den som i judiska apokalyptiska drömmar beskrivs som den »åttonde dagen» – början på en ny skapelse.

När vi på palmsöndagen går in i stilla veckan genom Jerusalems portar, påminner oss redan själva veckostrukturen om att påskdagen är något annat, hör till »nästa vecka».

Palmsöndagens texter och berättelserna om Jesu sista dagar hjälper oss att själva gå in i detta drama och känna osäkerheten, så som den faktiskt måste ha känts för Jesu efterföljare då och kanske också för Jesus själv.